

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۵۴/۱۲/۳ بنا به پیشنهاد شماره ۲۰۹۲-۹۴ مورخ ۱۳۵۴/۱۰/۳ سازمان حفاظت محیط زیست به استناد ماده ۲۱ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست آیین نامه اجرایی قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست را به شرح زیر تصویب نمودند :

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- سازمان حفاظت محیط زیست و شورای عالی حفاظت محیط زیست در این آیین نامه به ترتیب سازمان و شورای عالی نامیده میشوند .

ماده ۲- پارک ملی به محدوده ای از منابع طبیعی کشوراعم از جنگل و مرتع و بیشه های طبیعی و اراضی جنگلی و دشت و آب و کوهستان اطلاق میشود که نمایانگر نمونه های برجسته ای از مناظر طبیعی ایران باشد و بمنظور حفظ همیشگی وضع زندگی و طبیعی آن و همچنین ایجاد محیط مناسب برای تکثیر و پروری جانوران وحشی و رشد رستنیها و شرایط کاملاً طبیعی تحت حفاظت قرار میگیرد .

ماده ۳- آثار طبیعی ملی عبارت از پدیده های نمونه و نادر یاهی یا حیوانی یا اشکال یا مناظر کم نظیر و کیفیات ویژه طبیعی زمین یا درختان کهنسال یا دارگار تاریخ میباشند که با منظور داشتن محدوده متناسبی تحت حفاظت قرار میگیرد .

ماده ۴- پناهگاه حیات وحش به محدوده ای از منابع طبیعی کشوراعم از جنگل و مرتع و دشت و آب و کوهستان اطلاق میشود که دارای زیستگاههای طبیعی نمونه و شرایط اقلیمی خاص برای جانوران وحشی بونه و بمنظور حفظ و یا احیا این زیستگاهها تحت حفاظت قرار میگیرد .

ماده ۵- منطقه حفاظت شده به محدوده ای از منابع طبیعی کشوراعم از جنگل و مرتع و دشت و آب و کوهستان اطلاق میشود که از لحاظ ضرورت حفظ و تکثیر نسل جانوران وحشی یا حفظ و یا احیا رستنیها و وضع طبیعی آن دارای اهمیت خاصی بوده و تحت حفاظت قرار میگیرد .

فصل دوم - مقررات مربوط به پارکهای ملی - آثار طبیعی

ملی - پناهگاه حیات وحش و مناطق حفاظت شده

ماده ۶- هرگونه پیشنهاد برای تعیین مناطق مذکور در بند الف ماده ۳ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست به پیشنهاد سازمان و با رعایت شرایط ذیل صورت میگیرد :

الف - مشخص نمودن حدود دقیق منطقه مورد نظر و ارائه نقشه آن در مقیاس مناسب .

ب - توجیه پیشنهاد و تبیین وضع طبیعی منطقه پیشنهادی با تعاریف مربوط به منطقه .

ماده ۷- تیراندازی و شکار در پارکهای ملی ممنوع است . در موارد استثنائی که مقتضیات حفظ نسل جانوران وحشی ایجاب نماید سازمان میتواند توسط مأمورین خود برحسب مورد اقدامات لازم معمول دارد .

ماده ۸ - تعلیف احشام و قطع اشجار به تئ (۲) وی یا ورثتی که موجب از بین رفتن رستنیها
باشد در پارکهای ملی و آثار طبیعی ملی ممنوع است. در موارد ضروری بمنابر حفاظت حیات جنگلی و بهسازی
پارکهای ملی و آثار طبیعی ملی یا اماکن ملی بزمین شناسی میزان برحسب مورد با رعایت مقررات قانون
حفاظت و بهره برداری از جنگلهای مزارع توسط سازمان جنگلها و مراتع کشور و یا سازمان حفاظت محیط زیست
و یا موسسه و یا شخص ذیربط اقدام خواهد شد.

تبصره - احشام وارد شده در پارکهای ملی و آثار طبیعی ملی توسط مأمورین سازمان از این مناطق
اخراج و مسئول مربوط طبق مقررات تحت تعقیب قرار خواهد گرفت.

ماده ۹ - تجدید یا تعدید پروانه های اکتشاف و بهره برداری صادره برای معادن واقع در پارکهای
ملی و آثار طبیعی ملی ممنوع میباشد.

ماده ۱۰ - ورود بمناطق مذکور در بند الف ماده ۳ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست به غیر
از آنها با استثنای مواردی عمومی تابع دستورالعمل سازمان خواهد بود.

ماده ۱۱ - قلع اشجار به تئ و خارزنی و ذغال گیری و بطور کلی هر عملی که موجب از بین رفتن
رستنیها شود در پناهگاههای حیات وحش و مناطق حفاظت شده که اراضی آن متعلق به دولت باشد
بدون اجازه ممنوع است.

تبصره ۱ - اجرای طرحهای مجاز صنعتی و معدنی در پناهگاههای حیات وحش و مناطق حفاظت
شده با رعایت مقررات مربوط از شمول این ماده مستثنی است.

تبصره ۲ - تعلیف احشام از لحاظ کمیت و کیفیت در پناهگاههای حیات وحش و مناطق حفاظت شده
تابع ضوابطی است که با توافق سازمان جنگلها و مراتع کشور و سازمان تهیه خواهد شد.

تبصره ۳ - ورود و تعلیف احشام بدون پروانه یا زاید بر پروانه در پناهگاههای حیات وحش و مناطق
حفاظت شده برخلاف مقررات موضوع این ماده ممنوع میباشد اینگونه احشام توسط مأمورین سازمان
از منطقه اخراج و یا مسئول مربوط طبق مقررات عمل خواهد شد.

ماده ۱۲ - وزارتخانه ها و موسسات و شرکتها و دولتی با موافقت سازمان مجازند مناطق
و بهر وسیله عطلات مورد نیاز را در حدود و تألیف قانونی خاص خود در مناطق مذکور در الف ماده ۳
قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست انجام دهند.

فصل سوم - مقررات مربوط با اجرای مواد ۱ و ۲

قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست

ماده ۱۳ - حدود مناطق مذکور در مواد ۱ و ۲ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست توسط
سورایمائی تعیین و از طرف سازمان آگهی خواهد شد.

ماده ۱۴ - تعیین مناطق موضوع ماده ۱ و ۲ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست منوط بحصول
حد اقل یکی از شرایط و ضوابط ذیل میباشد:

الف - وجود یا یا چند منبع مولد آلودگی در منطقه که محیط را آلوده و یا در معرض آلودگی قرار میدهد.
ب - بسبب فعالیتهای مختلف انسانی از قبیل صنعتی و کشاورزی و تجاری اثرات نامطلوب یا دیگرگونی
در محیط زیست و یا وضع طبیعی منطقه حاصل شده یا در معرض اینگونه خطرات قرار گرفته باشد.

ج - وجود مراکز جمعیتی در منطقه و ضرورت پیشگیری از ایجاد آلودگیهای مضر به بهداشت و سلامت
مردم.

د - آثار طبیعی ملی یا پناهگاه حیات وحش و یا منطقه حفاظت شده

در جواز یاد اخل، ضابطه بمنظور پیشگیری از دیگرگون شدن سرب و وضع خاص طبیعی مناطق چهارگانه مذکور.

ماده ۱۵ - احراز هر یک از شرایط و ضوابط موضوع ماده ۱۴ این آئین نامه با سازمان می باشد.
ماده ۱۶ - پس از لازم الاجراء شدن مقررات مواد ۱۲ و ۱۱ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست در صورتیکه صاحب یا مسئول کارخانه و یا کارگاهی که موجبات آلودگی محیط زیست را فراهم می نماید با دلائل و مدارک قابل قبول سازمان اثبات نماید که ظرف مهلت مقرر در اخطار سازمان رفع آلودگی عطلی نمیباشد سازمان مجاز است فقط برای یکبار مهلت اضافی برای اینگونه کارخانجات و کارگاهها قائل شود.

ماده ۱۷ - محول نمودن اجرای مقررات مواد ۱۲ و ۱۱ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست بشهرداریها یا هر سازمان دولتی زیربط در صورتی امکان پذیر است که قبلاً مناطق مورد نظر طبق ماده ۱۱ قانون مذکور تعیین و اعلام شده باشد.

ماده ۱۸ - در صورتیکه با استناد ماده ۲ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست اجرای قسمتی از تأیید و اختیارات سازمان نسبت با اجرای مواد ۱۲ و ۱۱ قانون مذکور بشهرداریها و یا هر سازمان دولتی زیربط محول گردد. سازمان مراتب را بر حسب مورد کتباً مراجع مربوط اعلام خواهد داشت.

ماده ۱۹ - و تأیید و اختیاراتی که ماده ۱۸ این آئین نامه به شهرداریها یا سازمانهای زیربط دولتی محول میگردد باید با ورتفکیک تعیین و مشخص شده باشد.

فصل چهارم - شورای عالی حفاظت محیط زیست

ماده ۲۰ - دعوت برای تشکیل جلسات شورای عالی پس از موافقت رئیس شورا توسط دبیر شورا بعمل میاید. رسمیت جلسات شورای عالی موکول بحضور لا اقل ده نفر از اعضا می باشد. تصمیمات شورای عالی برای موافق حداقل هشت نفر از اعضا حاضر در جلسه قطعی است.

ماده ۲۱ - کلیه امور اداری شورای عالی توسط دبیرخانه شورا که زیر نظر رئیس سازمان اداره میگردد انجام خواهد شد. کارمندان دبیرخانه شورای عالی از میان کارکنان سازمان توسط رئیس سازمان انتخاب میشوند.

شرح وظائف دبیرخانه شورای عالی به پیشنهاد رئیس سازمان به تصویب شورای عالی خواهد رسید.

فصل پنجم - مقررات اجرای برنامه های آموزش حفاظت و بهسازی محیط زیست

ماده ۲۲ - سازمان بمنظور تنویر و هدایت افکار عمومی در زمینه حفظ و بهسازی محیط زیست برنامه های آموزشی خاصی تدبیر و بمرحله اجراء گذاشت.

ماده ۲۳ - سازمان ترتیبی اتخاذ خواهد نمود که با همکاری مراجع زیربط در برنامه های درسی دوره های ابتدایی - راهنمایی - متوسطه و عالی مسائل مربوط بلزوم و نحوه حفظ و بهسازی محیط زیست گنجانیده شود.

ماده ۲۴ - سازمان میتواند با تصویب شورای عالی و کسب اجازه از مراجع قانونی مربوط جهت

آموزش مؤسسات و آموزشگاه های خاص در زمینه حفاظت و بهسازی محیط زیست دایر نماید.

در زمینه آموزش کارکنان آنها نسبت به تهیه و تدوین و اجرای برنامه های آموزشی مربوط به مسائل حفاظت و بهسازی محیط زیست اقدام نماید .

ماده ۲۶ - بمنظور جلب نیروی انسانی متخصص سازمان میتواند به دانشجویان برجسته ایرانی که در دانشگاه ها و موسسات عالی آموزشی داخل یا خارج از کشور در رشته های مورد نیاز سازمان به تحصیل اشتغال دارند با توجه بقانون تامین وسائل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی مصوب مرداد ماه ۱۳۵۳ و آئین نامه اجرائی آن سالانه تعدادی بورس تحصیلی اختصاص دهد .

فصل ششم - گارد محیط زیست

=====

ماده ۲۷ - گارد محیط زیست متشکل است از محیط بان و شکاربان که شریک دارای درجات و علائم شخصی میباشد .

ماده ۲۸ - گارد محیط زیست دارای لباس متحدالشکل و تجهیزات لازم میباشد .

ماده ۲۹ - نوع لباس و تجهیزات و علائم و نشانهای تشویقی گارد محیط زیست توسط سازمان تعیین خواهد شد .

ماده ۳۰ - کلیه امور استخدامی گارد محیط زیست از قبیل تعیین درجات شرایف ارتقاء و مقررات انضباطی در آئین نامه استخدامی سازمان تعیین خواهد شد .

ماده ۳۱ - دستورالعمل خدمتی گارد محیط زیست توسط سازمان تهیه و بموقع اجرا گذارد خواهد شد .

ماده ۳۲ - افراد گارد محیط زیست به سلاح مناسبی که نوع آن با موافقت وزارت جنگ تعیین میشود مجهز میگرددند .

ماده ۳۳ - سازمان مکلف است دوره های آموزشی لازم برای مامورینی که باید در گارد محیط زیست انجام وظیفه نمایند را اثر کند .

ماده ۳۴ - در صورتیکه اجرای قسمتهای از مقررات این فصل مستلزم کسب موافقت ستاد بزرگ ارتشتاران باشد سازمان در این زمینه اقدام خواهد کرد .

فصل هفتم - مقررات مربوط به باغهای وحش و موزه ملی تاریخ طبیعی

=====

ماده ۳۵ - ایجاد باغ وحش در هر یک از نقاط کشور مستلزم تحصیل پروانه از سازمان میباشد . ضوابط و مقررات مربوط به باغ های وحش توسط سازمان تعیین خواهد شد . صاحبان یا مسئولان باغهای وحش موجود مکلف به دریافت پروانه و رعایت ضوابط و مقررات مربوط میباشد .

ماده ۳۶ - سازمان میتواند برای ایجاد باغ وحش با شهرداری ها مشارکت و همکاری نماید .

ماده ۳۷ - سازمان نسبت به ایجاد موزه ملی تاریخ طبیعی ایران در تهران اقدام و در صورت لزوم شعبی نیز در نقاط مناسب کشور تأسیس خواهد نمود .

ماده ۳۸ - بمنظور تکمیل موزه ملی تاریخ طبیعی ایران ضوابط زیر در مورد جمع آوری و حفاظت

فسیلها و بقایای جانوران و گیاهان دوره های پیشین مقرر میگردد :

الف - هر شخصی که از وجوه فسیلها و بقایای جانوران و گیاهان دوره های پیشین در هر نقطه از کشور متعلق یا آثاری از آنها کشف یا بدست آورد در قبال تحویل و ارائه آن به سازمان چنانچه از نظر علمی حائز اهمیت باشد جایزه متناسبی دریافت خواهد داشت .

ب - صدور فسیلها و بقایای جانوران و گیاهان دوره های پیشین از ایران تابع ضوابطی است که سازمان وزارت فرهنگ و هنر و سازمان زمین شناسی کشور تعیین مینمایند .

ج - سازمان با رعایت مقررات مربوط به حفاظت آثار تاریخی و باستانی و حفظ حقوق اشخاص مجاز است بمنظور کشف و گردآوری فسیلها و بقایای جانوران و گیاهان دوران پیشین هر یک از مناطق کشور را بررسی و حفاری و در صورت لزوم ضمن تعیین حدود و اعلام مراتب حفظ و نگهداری نماید .

ماده ۳۹ - وزارتخانه شاه و موسسات و شرکت های دولتی و وابسته بدولت در صورتیکه در اجرای وظائف و طرح های خود بمناطق که دارای آثار از فسیلها و بقایای جانوران و گیاهان دوران پیشین باشند برخورد نمایند مراتب را به سازمان اعلام و در مورد حفظ و جمع آوری اینگونه آثار که دارای ارزش علمی باشند با سازمان همکاری و تشریک مساعی خواهند نمود .

ماده ۴۰ - سازمان مجاز است بمنظور تکمیل موزه ملی تاریخ طبیعی ایران با موسسات مشابه خارجی و بین المللی در زمینه همکاری های علمی و فنی و مبادله فسیل و بقایای جانوران و گیاهان باتصویب شورای عالی قرارداد های لازم منعقد نماید .

ماده ۴۱ - وزارتخانه ها و موسسات دولتی و وابسته به دولت و دانشگاه ها و موسسات آموزشی و موزه ها در مورد اجرای ضوابط مربوط به این فصل با سازمان همکاری و تشریک مساعی خواهند نمود .
ماده ۴۲ - سازمان ، فسیلها و بقایای جانوران و گیاهان دوره های پیشین را که دانشگاه ها و موسسات آموزشی و علمی اشور جهت تحقیقات و بررسی های علمی نیاز دارند در صورت امکان تامین خواهد نمود .

فصل هشتم - بودجه و امور مالی سازمان

=====

ماده ۴۳ - اعتبارات سازمان که بعنوان کمک در بودجه کل کشور منظور و تخصیص داده میشود ، بر اساس بودجه تفصیلی که بتصویب شورای عالی میرسد بمصرف خواهد رسید .

ماده ۴۴ - تازمانیکه بودجه تفصیلی سازمان از احاطه فصول و مواد به تصویب شورای عالی نرسیده است سازمان میتواند با اجازه شورای عالی هرگاه به میزان یک دوازدهم اعتبارات مصوب در بودجه عمومی کل کشور که تخصیص یافته است بمصرف هزینه های مربوط رسانیده و بشورای عالی گزارش نماید .

ماده ۴۵ - سازمان از لحاظ معاملات تابع قانون محاسبات عمومی و آئین نامه معاملات دولتی میباشد .

فصل نهم - متفرقات

=====

ماده ۴۶ - اعلا جایزه یا شایان و موسساتی که بتجوی از اتحادیه حفاظت و بهسازی محیط زیست خدمت نموده اند تابع مقرراتی است که بتصویب شورای عالی میرسد .

ماده ۴۷ - سازمان دامپزشکی کشور در زمینه کنترل بیماری های واگیر بمنظور جانوران وحشی و اهلی